

DEBRECZENI UJSÁG

SZERKESZTŐSEG-KIADÓHIVATAL
FERENCZ JÓZSEF-ÚT 56. SZÁM.
TEL.: 21-90, ÉJJEL 10-TÓL 23-48.

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGÉSZ ÉVRE 30 PENGÓ, FÉL
ÉVRE 15 PENGÓ, HAVONTA 2.50 P

(TRIANON 20.) 1939. SZEPTEMBER 15., PÉNTEK.

KER. POLITIKAI NAPILAP

XLIII. ÉVFOLYAM. 219. SZÁM.

Gróf Csáky István nagyszabású expozéja a külügyi bizottságban

Magyarországnak nincsenek támadó szándékai, de a hadsereg készen van arra, hogy a dolgos magyar nép házatáját megvédelmezze

A német csapatok bevonultak Gdynia lengyel kikötővárosba

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda) A Ház külügyi bizottsága csütörtök délelőtt fél 11-kor tartotta ülését vitéz Imrédy Béla elnöklétével. A bizottság elnökének megnyitó szavai után Csáky István gróf külügyminiszter tartotta meg az alábbi expozéját:

— A magyar kormány őszintén fájlalja — mondotta —, hogy néhai gróf Apponyi Albert jóslata, amelyet a magyar békeküldöttség élén 1920-ban Párisban mondott, hogy a versaillesi és az annak mintájára készült többi, úgynevezett békeszerződés végzetesen fogja magát

meghosszítani, beteljesedett. Éveken át békés megoldásban, a józan ész felülkerekedésében reménykedtünk.

Az egész világ kiállíthatja róltunk, magyarokról a bizonyítványt, hogy sok mindent eltűntünk.

— hogy sokat szenvedtünk csak azért, hogy a fegyverek pergése ne hívja meggyeszer porondra erős megpróbáltatásokon átment generációinkat. — Az 1939 őszen eldőrdült fegyvereknek a rávasztát 1919—20-ban húzták fel. Mit tehetett a magyar kormány az ország határain felcsapó háborús viszolyban?

velünk kisebbségi szerződést kötni és ha igen, a tervezet elkészítését is, amelyet mindig azzal a jóindu-

lattal fogunk tanulmányozni, amely a két állam közli viszonyt leginkább jellemzi.

A bolgár király elismerése Magyarországnak

— A balkán államokról szólva mély tisztelettel emlékezem meg azokról a meleg szavakról, amelyekkel

Boris bolgár király Magyarországról új követünk fogadása alkalmából megemlékezett

s amelyek az egész magyar közvéleményben őszinte baráti visszhangra találtak.

— Magyarországot a határain viaskodó felek részéről semmi veszély sem fenyegeti, így

a kormány feleslegesnek tartotta semlegességi nyilatkozatot tenni.

Ez csak komplikálná nemzeti életünket egy talán hosszúra nyúló háború folyamán.

Az ország becsülete és hitele

— Következetes maradt elődjének hűszéves politikájához, megőrizte hagyományos hűségét barátaival szemben, tudatában lévén amaz alapvető horderejének, hogy **egy ország becsülete és hitele nagyobb értéket jelent a népek közösségében, mint minden fegyveres hatalom.**

Minden nép kezéből valamilyen módon ki lehet csavarni a fegyvert, de az törhetetlen erővel megmaradt és újból feltámad, ha meg tudja őrizni saját magába vetett hitét és

bizalmát a jövőben.

— Ezzel nem akarom azt mondani, hogy csak az erkölcsi erőkre bízunk sohasem. A morális erő és az állam vezetőinek törhetetlen, elszánt akarata mögött példás fegyvellemmel és mindenre készen áll

a fegyverekben is napról napra izmosodó magyar hadsereg, amely készen van arra, hogy a dolgos magyar nép házatáját s a kis és nagyházak lakóinak nyugalalmát a végsőkig fenntartsa, illetve megvédelmezze.

Magyarországnak nincsenek támadó szándékai

— Híven eddigi népfenntartó politikánkhoz, kisebbségi javaslatvezetést nyújtottam át a román kormánynak. A tervezet olyan, hogy annak keretein belül

minden kisebbségi sorsba jutott romániai magyar konkrét sérelmei orvoslást nyerhetnek.

A válasz még késik, nehezen fogom pedig egyhamar megismételni a májusban már megtett és most konkrét formába öntött javaslatot. A magyar kormány a kisebbségvédelmi javaslatot ugyanis tényleg komolyan veszi. A román kormány nagyon is jól tudja, hogy

Magyarországnak nincsenek támadó szándékai.

Ugy saját magának, mint barátainak érdeke, hogy a konfliktus minél szűkebb területre korlátozotassék. Azt is tudja tehát a román kormány, hogy a megnevezett

szerződést nem létező támadási veszéllyel szemben kínálhatta, sokak nézete szerint kizárólag taktikálól.

Először a légkört kell gyorsabb ütemben megjavítani.

Ennek előfeltétele egy rugalmas kisebbségi szerződés. Azután látni kell, vajjon e szerződés tényleg végre is lesz-e hajtva. A szerződés jó működése teszi majd lehetővé, hogy kapcsolatainknak politikai formában is külső kifejezést adjunk. A magyar kormány kézzelfoghatólag újból kimutatta, hogy a maga részéről nem mulaszt el semmit a két állam közti légkör javítására és ezért ratifikáció céljából a törvényhozás elé terjeszti a Gozsdu-alap rendezésére kötött magyar—román egyezményt.

— Jugoszláviával szemben könnyebb a helyzetünk s így annak kormányára bízunk, hogy akar-e

Hála Mussolininak

— Soha el nem múló hálával gondolunk e helyről, e nehéz órában Mussolinira, arra a nagy olasz államférfiúra, aki

először kezdte meg egy nagyhatalommal a háttámaszt a végzetes békeszerződések eleinte szikláknak látszó falait dönteni.

nemcsak fegyveres kézzel, hanem mély bölcseséggel és tervszerűséggel. Hogy az egész világ még nem áll lángokban, hogy az égést sikerült évekig elkerülni, az főleg neki és annak a békepolitikának köszönhető, amelyet Mussolini és Hitler egész Európa érdekében folytatott.

— És itt megindulással és együttérzéssel kell gondolnom Hitler kancellárira, akinek a hitvallása volt, hogy a német birodalomnak vér nélkül lehet és kell jogait érvényesítenie.

— A magyar kormány eltökélt szándéka, hogy a húsz éven át követett és bevált politikáját folytatni fogja.

hidegvérrel és nyugalommal minden viharok közepette.

mindaddig, amíg az lehetséges és a magyar nemzet életérdekei mást nem követelnek. Sohasem fogunk a hamis heroizmus nemzetellenes bünébe esni, de nemzeti életérdekeink megvédelmezéséért és hazánk fejlődésének biztosítására, ha kell, az utolsó emberig síkraszállunk.

Végül néhány bizottsági tag felszólalásával kapcsolatban kijelentette a külügyminiszter, hogy a magyarság természetesen változatlan rokonszenvvel kíséri a lengyeleket nehéz, az ellenfél által is méltányolt hősiesség küzdelmében.

Az ülés 12 óra után néhány perccel véget ért.

Délután fél 4 órakor a felsőház külügyi bizottsága tartotta meg ülését Kánya Kálmán elnöklésével. Az elnök Kánya Kálmán üdvözlő és megnyitó szavai után gróf Csáky István külügyminiszter megtartotta expozéját, amely nagyvonalokban megegyezett a Ház külügyi bizottsága előtt tartott előadásában. A bizottság ülése 5 órakor ért véget.

A német főparancsnokság jelentése

Berlin, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.) A véderő főparancsnoksága a következőket közli: Dél-Lengyelországban a hadműveletek már csak kevés ellenállásra találtak és kelet felé gyorsan haladtak előre. Rawaruska és Tomaszow tájékán

nagy, erők elérték a lemberg—lublin utat. Sandomierzről északra pedig több helyen átlépték a Visztulát. A radomi megsemmisítő csata ideiglenes eredménye 60.000 fogoly, köztük sok tábornok, 143 löveg és 38 páncélcsovi. A Kutno vidékén körülfűrt

lengyel hadosztályok elleni átfogó támadás tovább halad.

A lengyel főváros körüli gyűrűt szerdán kelet felől is lezárták. Modlintól keletre a német csapatok átkeltek a Narewen és északkelet felől is közelednek a város felé. A Varsó—Siedlce közötti útvonalon állított német erők egyes részei délnyugati és nyugati irányban bekenyarádtek. A 18. lengyel hadosztály, köztük a hadosztály törzskara, Ostrowo—Mazowienkától északra lepakta fegyvereit. A német csapatok halezert foglyot ejtettek és harminc löveget zsákmányoltak.

A Brest-Litovsk felé haladó csa-

patok gyorsan közelednek a város-hoz. Keletporoszországi csapatok szerdán Ossowieczt, a legutolsó lengyel határerődítményt is elfoglalták. A léghaderő, a kedvezőtlen időjárás mellett is eredményesen támadta Varsó keleti szélét és a lengyel főváros mögötti üthálózatot. Két ellenséges repülőgépet lelőttek.

Nyugaton Saarbrücken és Hornbach között, messze a nyugati erődítmények elé kiugró német terület-sávon az eddiginei erősebb francia erők intéztek támadást harc előőrseink ellen. A támadás az aknamezőkön és a német elhárítótűzben meghiúsult. (MTI)

A német repülők nagy hadisikerei

Berlin, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.)

A német léghaderőnek szerdán, kedvezőtlen időjárás mellett is az volt a feladata, hogy elpusztítsa az ellenség mögötti közlekedési hálózatot és megakadályozza a lengyel erők visszavonulását. A német repülők támadásuk célpontját mind keletebbre helyezték. Így megtámadták és több helyen tartósan megszakították a Wolkowoy—Czeremcha, Pulawy—Lublin—Köwel és a Lublin—Lemberg közötti vasútvonalat és a rajtuk haladó vonatszerelvényeket megállásra kényszerítették. Siedlce, Lukow és Wlodawa pályaudvarait teljesen megsemmisítették. A hátrafelé vezető vasúthálózat nagy részén

már nem lehet vasúti szállításokat végrehajtani.

Hogy mennyire sokoldalú a léghaderő tevékenysége, arra jellemző, hogy kedden teherszállító repülőgépek láncolata a levegőből látott el löszrel és üzemanyaggal egy Kaluszynig előrenyomult német páncélos hadosztályt. A léghaderő egy része, a felderítők, napról-napra ismételtén átrepültek a hadműveletek területét, megfigyelik az ellenfél mozdulatait és jelentéseikkel rendkívül és nélkülözhetetlen szolgálatakat tesznek a hadvezetőségnek.

Az ellenséges repülőtevékenység és légvédelem rendkívül gyenge volt. Bár a német léghaderő támadásait részben csak 400 méteres magasságból hajtották végre, erős vadászelhárítás sehol sem volt tapasztalható. (MTI)

Románia semlegességi nyilatkozata

Berlin, szeptember 14. Göring vezértábornagy Berlinben fogadta Cigurtu román udvari minisztert, aki a német kormányt tájékoztatta a következő semlegességi nyilatkozat:

Károly román király öfelsége szeptember 6-án 4 órára a cotroceni királyi palotába ülésre hívta egybe a királyi tanácskollegium tagjait. A miniszterelnök, aki egyben nemzetvédelmi miniszter is és a külügyminiszter jelentést tett a román kormányt a jelenlegi nemzetközi ese-

ményekkel kapcsolatos külpolitikai magatartásáról, majd a tanács egyhangúlag jóváhagyta az eddig végrehajtott diplomáciai akcióit, valamint a határok védelmére tett katonai intézkedéseket. A tanács egyhangúlag azt a határozatot hozta, hogy Románia szigorúan betartja a semlegesség szabályait, amelyeket a jelenlegi konfliktusban hadviselő államokkal szemben nemzetközi megállapodásokkal fektettek le. (MTI)

Lengyel menekültek a román határon

Róma, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A Tribuna különtudósítója a lengyel-román határra utazott. Jelentésében megállapítja, hogy a vonatok zsúfoltak katonasággal. Az eddig teljesen nyílt román-lengyel határra a románok több, mint egy hadosztályt vontak össze.

A határra egyébként ezérel érkeznek menekültek, akiknek a legnagyobb része ukrán s zsidó. A legutóbbi napokban 400 ukrán katonaszökevény érkezett Románia területére. Gyűjtőtáborban helyezték el őket. Ugyancsak gyűjtőtáborban van 1500 ukrán nacionalista is, akik szintén az utóbbi időben szöktek át

román területre.

A katonaság a legszigorúbb parancsot kapta, hogy egyetlen zsidót se engedjenek át román területre.

Az orsényi határon ezer és ezer zsidó kér bebecsátást román területre, a románok azonban egyetlen egynek sem adták meg az engedélyt a határ átlépésére. A román hatóságok attól tartanak, hogy a következő napokban lengyel katonaság is tömegesen menekül majd román területre. Azt hiszik, hogy a lengyel menekültek száma néhány hét alatt tízezrekre emelkedhetik.

A németek elfoglalták Gdyniát

Berlin, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.) A német csapatok csütörtökön délelőtt 10 órakor bevonultak Gdyniába. A lengyel parancsnok átadta a várost. Gdyniától északra még folyik a harc. (MTI)

Gdynia, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.) Gdynia városa, melyet a német csapatok ma szálltak meg, keveset szenvedett. Ez újabb bizonyítéka annak, hogy

a német csapatok a lengyelek ellenállásának megtörésénél szigorúan tartják magukat a vezérparancsához,

hogy csak katonai célpontokat lőjjenek. A villamosági művek és vízművek sértetlenek maradtak. A len-

gyekek által elpusztított hidakat már is újjáépítik s a város kelős közepén az utcákon létesített hadijépményeket eltávolítják. Az üzletek általában zárva vannak, kirakataikat bedeszkázták.

Gondoskodás történt arról is, hogy az életfontosságú üzemek és kereskedések ismét kezdjék meg munkájukat. (MTI)

Berlin, szeptember 14. (Német TI) A német csapatok által néhány nappal ezelőtt a Narew-folyó mentén elfoglalt lengyel erődök sok helyen rendkívül erősen voltak kiépítve. Nowgorod erőd körül például 15, a lagkorszerűbb páncélemezekkel ellátott építmény volt. (MTI)

Normális élet Posenben

Posen, szeptember 14. A Német Távirati Iroda jelentése szerint, mikor Posen a német csapatok kedden megszállták, a város védelmét Posen katonai parancsnoksága vette át. A külföldi sajtóképviselek egy csoportjának alkalma volt, hogy megtekintse Posen a sűrűzavarból a rendre való áttérés pillanatában.

A volt német határtól Posenig a munkaszolgálat már gondosko-

dott a szétrombolt hidak helyreállításáról.

Posen lakosságának lengyel része is egyre növekvő bizalmat érez a német katonai és polgári hatóságok iránt, mióta látja, hogy

a német csapatok nem rekvirálnak és a katonák készpénzzel fizetnek azért, amit vásárolnak. (MTI)

A lengyel kormány egy határmenti városba menekült

Bukarest, szeptember 14. (Stefani) A lengyel kormány néhány nappal ezelőtt a német gépesített hadosztályok elől Przemienicbe vonult s

csütörtökön Lengyelországnak egy még délibb fekvésű helyére költözött.

A lengyel kormány, valamint a diplomáciai testület tagjai csütörtökön

délután Zaleszczykiba érkeztek, egy határmenti városba, amely Schit román helységgel szemben a Dnyeszter folyónál fekszik. A lengyel kormány és a diplomáciai testület tagjai tehát a román határ mentén tartózkodnak és készek arra, hogy átlépjék a lengyel-román határt, ha a német csapatok Lengyelország eme kis sarkát is veszélyeztetnék. (MTI)

Göring vezértábornagy Hitlernél

Vezéri főhadiszállás, szeptember 14. (Német Távirati Iroda.) Göring vezértábornagy ma újra felkereste Hitler vezért és kancellárt a főhadiszálláson.

Göring jelentést tett Hitlernek az arcvonalon végzett szemleújáról.

A délután folyamán a vezértábornagy a léghaderő harc-csoportjai-

nak meglátogatását összekötötte a felsősziléziai iparnak a háborús gazdálkodásra való átállításáról. — Göring szemleútja során hosszasan időzött az egyik nagy löszergyárban, ahol a léghaderő számára bombákat állítanak elő. A vezértábornagy szemleútja során Gleiwitzba is ellátogatott, ahol a lakosság meleg ünneplésben részesítette. (MTI)

Zuhog az eső a nyugati fronton

Páris, szeptember 14. Félhivatalosan közlik:

A nyugati arcvonalon Saarbrücken környékén, ahol a franciák eddig fölényomulásukat hajtották végre, szerda óta foként ágyúharc folyik. Ugyilátszik, hogy Siegfried-vonal parancsnoksága elrendelte az ágyútűzvet a hátrább levő francia csapatok közeledési útjainak ellen. Erre a francia tüzérség is működésbe lépett.

A légi tevékenységet francia és német részről egyaránt akadályozta

az első őszi eső, amely a hosszantartó szép idő után szerdán és a csütörtökre virradó éjszaka zuhogni kezdett.

A francia csapatok a felázott talajon is folytatják előnyomulásukat s a szerdai nap folyamán elfoglaltak egy, a francia vonal felé kiszögellő erdős területet, amelynek a későbbi hadműveletek szempontjából van jelentősége.

A felderítő reptületeket a rossz idő akadályozta. (MTI)

A pápa a tisztességes békéért

Róma, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) XII. Pius pápa ma délelben ünnepélyes kihallgatáson fogadta Belgium új vatikáni nagykövétét, aki átadta a Szent Atyának megbízólevelét.

XII. Pius pápa az új nagykövet üdvözlőszavaira válaszulva beszédet mondott, melyben kijelentette:

— Mi semmit sem mulasztunk el a béke megmentése érdekében. — Imádkozással, nyilvános kijelentésekkel, bizalmas tárgyalásokkal és határozott lépésekkel igyekeztünk felhívni a világ figyelmét a helyzet súlyosságára, és mindenekelőtt előmozdítani a békés tárgyalásokon alapuló megoldást, az igazság és a felebaráti szeretet tartós alapjain, hogy az igazságot meg kell adni az erőseknek s a gyengéknek egyaránt és amely szeretetnek fenn kell maradnia minden önzéssel szemben, nehogy egyesek jogának megóvása, mások jogának megtagadása lehessen.

A pápa hozzátette, hogy a folyamatban lévő hadműveletek, amelyeknek egyes helyeken villámszerű hatásai voltak, elzárták a béke útját.

— Éppen ezért Istenhez emeljük fohászkodunk, — mondotta — hogy rövidítse meg a megpróbáltatások napait. Mi — folytatta a Szentatya — igyekeznünk fogunk minden alkalmat megragadni, hogy minden hatalmunkkal előmozdíthassuk, hogy a népek mindegyike tisztességes békéhez jusson, az emberies és keresztény békéhez, amely mindenki

életjogait tiszteletben tartja s megóvjja a nemzetek biztonságát és nyugalalmát. Amíg mindez nem lehetséges, rajta leszünk, hogy enyhítsük azokat a sebeket, amelyeket már ejtettek és amelyeket ezután ejtenek.

A Szentatya végül Isten áldását kérte a belga királyra s az egész uralkodóesaládra.

Bukarest, szeptember 14. Beck lengyel külügyminiszter felesége és leánya Csernovicba érkezett. (MTI)

VIGSZINHAZ

Rendkívül izgalmas, merész és kényes témájú a

DANIELLE DARIEUX

legnagyobb filmje:

Vágyak...

A legújabb világhíradók !!

Dr. Kölcsey Sándor polgármestert egyházkerületi tanácsbíróvá választotta a tiszántúli református egyházkerület

Csütörtökön délelőtt bontotta fel a tiszántúli református egyházkerület bizottsága azokat a szavazatokat, amelyek a megüresült egyházkerületi tanácsbírói tisztségek betöltésének ügyében érkeztek be.

Amint ismeretes, a február 1-én tartott egyházkerületi közgyűlésen bejelentették két egyházkerületi tanácsbírói tisztség megüresedését. Az egyik Szentpéteri Kun Béla dr.-nak a debreceni egyházmegye gondnokává történt megválasztása következtében, míg a másik dr. Mezössy Béla elhunytával üresedett meg. A közgyűlés az üresedést tudomásul véve elrendelte a szavazást.

A beérkezett szavazatokat csütörtökön délelőtt, a püspöki hivatalban, dr. Révész Imre püspök elnökleme mellett, dr. Erdős Károly, dr. Kálai Kálmán, dr. Szentpéteri Kun Béla egyetemi tanárok és Rásó István alispán, mint a szavazatbontó-

bizottság kiküldött tagjai bontották fel. A beérkezett szavazatok összehasonlítása a következő eredményt mutatta: az egyházkerület összes szavazatainak a száma 804, beérkezett 793, ebből érvényes szavazat 784 volt, míg érvénytelen 9.

A leadott érvényes szavazatokból dr. Kölcsey Sándor polgármesterre 780 szavazatot adtak le, míg 4 másra esett, a másik tanácsbírói tisztség betöltésénél a szavazatokból Polchy Istvánra, a volt kárpátaljai református egyházkerület főgondnokára, 781 szavazatot adtak le, míg 3 másra esett.

A szavazatok eredménye szerint tehát óriási többséggel dr. Kölcsey Sándor polgármestert és Polchy István volt főgondnokot választották meg az egyházkerületi tanácsbírói tisztségre és a szavazatok számát tekintve teljes joggal egyhangúnak is lehet az eredményt mondani.

„Németország mindent megtesz, hogy a háború rövid legyen“

Berlin, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A csütörtök reggeli német lapok első oldalukon ismertették azokat a németellenes intézkedéseket, amelyeket Anglia a német birodalom ellen hozott. A lapok megállapítják, hogy Németország minden eshetőségre felkészült és ugyan olyan fegyverekkel válaszol, mint amilyenekkel ellene küzdenek.

Anglia nemcsak a német birodalom, hanem minden semleges állam asszonyainak és gyermekeinek kiéheztetésére törekszik.

A Berliner Börsenzeitung vezércikkében hangoztatja, hogy Anglia, amikor ki akarja éheztetni Németországot és vele együtt az egész

semleges Európát, elszámította magát. Először is Németország mai nyersanyag- és készárukészlete össze sem hasonlítható az 1914-es készlettel, másodsor pedig tévednek az angolok akkor, ha azt hiszik, hogy Németország bárányteléséggel hagyja magát leigázni. Németország nem fogja tűrni, hogy a Downing Street urai kényelmes klubszékeikből nézhessék, hogyan megy tönkre Németország, mert a birodalom mindent meg fog tenni, hogy az angol számításba hiába essek és ez a háború ne hosszú háború legyen, hanem kétszeres rövidséggel végetér.

Az olasz sajtó Chamberlain beszédéről

Róma, szeptember 14. Az egész olasz sajtó részletesen idézi Chamberlain miniszterelnöknek az angol alsóházban elmondott beszédét. A lapok rámutatnak arra, hogy jóllehet rendkívül nagy érdeklődés előzte meg ezt a beszédet angol politikai körökben, Chamberlain mégsem mondott semmi olyant, ami lecsendesítette volna az angol közvélemény egyre növekvő idegességét. Angliában mindenki azt várta, — írja a Messaggero — hogy Chamberlain most olyan kijelentéseket tesz, amelyekből az angol közvélemény megláthatja, miért nem indult meg a nyugati fronton teljes erővel a háború. Chamberlain ehelyett, mint mindig, most is kitérő

válaszokat adott és olyan nagy vonalban rajzolta fel Anglia és Franciaország közös törekvéseit, hogy még mindig nem tudja senki, milyen közvetlen célokat követ az angol és a francia vezetés.

Az olasz sajtó egyébként visszautasítja Chamberlainnek nemzeti szocialistaellenes kirohanásait és rámutat arra, hogy ezek a szempontok Angliát csak helytelen útra vezethetik. Az ideológiai elvakultság Chamberlainnél ma sokkal nagyobb, mint valaha, — jegyzi meg a Popolo di Roma és figyelmeztet arra, nehogy ugyanabba a hibába essék Anglia a németekkel szemben, amelyeket annakidején Eden követett el Itáliával szemben.

Megválasztották a 36-os bizottság tisztikarát

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A 36 tagú országos bizottság csütörtök délután 1 órakor a Házban ülést tartott. Az újjáalakult bizottság mindenekelőtt megválasztotta tisztikarát. A Ház részéről elnökké Ivády Bélát, helyettes elnökké Csilléry Andrást, jegyzővé Jurtsék Bélát, előadótá Ronkay Ferencet választották. A felsőház részéről elnökké Juhász Andort, h. elnökké vitéz Purgly Emill, jegyzővé Liptay Lászlót, előadótá pedig Koós Zoltánt választották meg.

A bizottság ezután tudomásul vett 6 rendeletet, amelyeket a kormány időközben kibocsátott.

Budapest, szeptember 14. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A honvédelemről szóló 1939: II. t. c. 141. §-ának negyedik, ötödik és hatodik bekezdése alapján alakított 36 tagú országos bizottság csütörtökön délelőtt fél 10 órakor Takách-Tolvay József gróf elnöklésével

ülést tartott. Az ülésen a kormány részéről vitéz Bartha Károly honvédelmi miniszter, Varga József iparügyi miniszter, Antal István és Zsindely Ferenc államtitkárok vettek részt.

Vitéz Csicsery-Rónay István előadó ismertette a minisztériumnak háború idejére vagy az országot közvetlenül fenyegető háborús veszély esetére megállapított kivételes hatalom hatálybalépéséről szóló rendeletét, továbbá a minisztériumnak az iparban (kereskedelemben), valamint a bányászatban és a kohászatban alkalmazottak munkaviszonyára vonatkozó egyes rendelkezései hatályának ideiglenes felfüggesztéséről szóló rendeletét, végül a miniszterelnök rendeletét a rotációs és ives nyomópapíron előállított időszakos lapok terjedelmének ideiglenes megállapításáról.

A bizottság az ismertett rendeletet tudomásul vette.

Berekesztették a Ház első ülészakát

Budapest, szeptember 14. A képviselőház csütörtöki ülését 12 óra 20 perckor nyitotta meg Bobory elnök. A képviselők igen nagy számban voltak jelen. A kormány részéről gróf Teleki Pál miniszterelnök, Kunder Antal kereskedelmi miniszter, Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter, gróf Teleki Mihály földművelésügyi miniszter, Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter, Varga József iparügyi miniszter, Hóman Bálint kultuszminiszter, Bartha Károly honvédelmi miniszter és Jaross Andor felvidéki miniszter jelent meg.

Bobory elnök közölte, hogy Kovarez Emil képviselő mentelmi jogának megsértését jelentette be. Az ügyet áttették a mentelmi bizottsághoz.

A miniszterelnök úr kíván szólni — mondotta ezután Bobory elnök.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök a következőket mondotta:

— Magyarország főméltóságú kormányzójától legfelsőbb kormányzóí kizáratt érkezett, kérem felolvasását és kihirdetését.

A kézirat felolvasását a Ház tagjai állva hallgatták végig.

— Magyarország országgyűlésének üdvözlétem — hangzik a kormányzóí kézirat. — Tisztelt Országgyűlés! A magyar királyi miniszterelnök előterjesztésére az általam 1939 június 10-ére összehívott és ugyane hó 14. napján megnyitott országgyűlés első ülészakát ezenel berekesztem és egyszersmind a második ülészakát 1939 szeptember 14. napjára összehívottam nyilvánítom. Kelt Gödöllőn, 1939 szeptember. 13-án. Horthy Miklós s. k. Teleki Pál gróf s. k.

A Ház tagjai hatalmas éljenzéssel fogadták a legfelsőbb kéziratot. Bobory György elnök ezután indit-

ványozta, hogy a Ház legközelebbi ülését pénteken délelőtt tízórai kezdettel tartsa. Az ülésen megválasztják a Ház két alelnökét, jegyzőit és háznapját, mivel a tisztikar megbízatása az ülészak berekesztésével lejárt. A Ház az elnök napirendi indítványát elfogadta és az ülés ezzel 12 óra 25 perckor végetért.

Halálra rugdosta a feleségét

Komárom, szeptember 14. Tegnap éjjel Komáromban ittas állapotban tért haza Lovász Imre negyvenéves hajógyári munkás. Lovász fellármázta gyermekeit és áldott állapotban lévő feleségét, majd dühöngeni, törti-zúzni kezdett, a gyermekeket ütlegelte és nekiesett sikoltozó feleségének, akit addig rugdosott, amíg a szerencsétlen asszony kiszenvetett. A vadállatias embert letartóztatták.

Atlótt fejű hullát fogtak ki a Dunából

Budapestről jelentik: Csütörtökön reggel a Bathhány-térről egy hullát fogtak ki a Dunából. Tizennyolc év körüli fiatalember a Duna hálójára, aki csikos selyemínget, fekete nadrágot és cipőt viselt. A fiatal ember fején lőtt seb van, személyazonosságát nem tudták megállapítani. A holttestet a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

A rendőrség megindította a nyomozást az atlótt fejű hulla ügyében.

HUNGARIA filmszínház

MINDENKINEK TETSZIK
a nagysikerű ZENES
MAGYAR BOHÓZAT:

Nem loptam
én életemben

Ma látható:
d. n. 5, 7, 9 órakor.

Sohse felejtí el, aki látta
a fényképkiallítást

Déri-múzeum délelőtt 9-1, délután 4-7-ig.

HIREK

**Hiszek egy Istenben,
hiszek egy hazában,
hiszek egy Isteni örök igazságban,
hiszek Magyarország feltámadásában.**
Amen.

Ágygyszertárak éjjeli szolgálata:

„Kigyó”, Mihalovits Jenő, Piac-u. 31. telefon: 30-95. — „Magyar korona”, Káposztássy Géza, Kálvin-tér 15. telefon: 16-06. — „Csillag”, Beke Barna, Arpád-tér 1. telefon: 29-32. — „Sas”, özv. Mandel Józsefné, Hatvan-u. 70. telefon: 11-39. — „Szt. Háromság”, Homokkert, Szabó Kálmán-u. 14. telefon: 17-09.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet jelentése: Hazánkban változóan felhős volt az idő és többfelé esett az eső, Egerben zivatar volt. Ungvárott jég esett. Az eső mennyisége csak kevés helyen érte el az 1 mm-t. A hőmérséklet általában 5 fokkal alacsonyabb lett.

PROGNÓZIS: Elénkebb szél, jobbra felhős idő, több helyen eső, helyenként zivatar. A hőmérséklet alig változik. (MTL)

— **Hüttl Tivadar dr.** a kassai kereskedelmi akadémia megnyitóján. Dr. Hüttl Tivadar, a Tisza István Tudományegyetem ezidei rektora esztörtökön Budapestre utazott, ahonnan tovább megy Kassára és pénteken részt vesz a kassai kereskedelmi akadémia ünnepélyes megnyitóján.

— **Kántorpróba a Kistemplomban.** Ma, pénteken délután 3 órakor a református Kistemplomban kántorpróba lesz, amikor a Nagy András kántor nyugalmába vonulása által megüresedett kántori állásra pályázók bemutatnak. Nyolc pályázó fog bemutatkozni szolgálatot végezni, mely alkalomra a gyülekezet tagjait szeretettel meghívja: Uray Sándor kistemplomi lelkész.

— **Nagy érdeklődés kíséri az egyetemi beiratkozásokat.** A debreceni Tisza István Tudományegyetemen megkezdődtek a beiratkozások. Október 1-ig lehet beiratkozni, de a főiskolai ifjúság körében máris rendkívül nagy az érdeklődés. Különösen sok felvidéki hallgató iratkozik be a debreceni egyetemre.

— **Beiratások a református elemi iskolákba** szeptember 18. és 19-én, hétfőn és kedden lesznek minden iskolában. Ahol a tanterem az időpontig megüresednek, ott a tanítás haladéktalanul kezdetét veszti. A többiekre a hírlapok útján fog értesítést adni az iskolaszék.

— **A Magyar Vöröskereszt Egyesület** Debrecen városi választmányja szeptember 16-án, szombaton délután 6 órakor a Városháza tanácstermében rendkívüli közgyűlést tart.

— **Beiratkozások a Zeneiskolában.** A Városi Zeneiskolában a beiratkozások folynak naponta d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig az összes tanszakokra. Bővebb felvilágosítás nyerhető a Városi Zeneiskola titkári hivatalában naponta d. e. 9-1-ig és d. u. 3-6-ig. Vár-u. 1. sz. telefon: 23-96.

— **Felhívás az összes vitorlázó repülőkhöz.** A Debreceni Repülő Club felhívja az összes vitorlázó növendékeket, hogy szombaton délután fél háromkor a Dobozy-úthárban lévő hivatali helyiségben megjelenni sziveskedjenek. Akinek van kerékpárja, azzal jöjjen. Kivonulás lesz az új repülőterre kocsival. Okvetlenül kérjük az összes érdekeltek megjelenését!

Rendszabályozni kell a kerékpárforgalmat

Kaptuk az alábbi közérdekű cikket.

A nyilas-telepi tragikus autógázolás után komoly felelősséget érzek azért, hogy az illetékes hatóságok figyelmét felhívjam azokra a túrhetetlen s bármely pillanatban hasonló tragédiára vezethető állapotokra, amelyek Debrecenben a kerékpárforgalom terén uralkodnak. Egészen apró, 8-10-12 éves gyermekek vakmerően száguldoznak még a főtéren is, a legnagyobb autók és kocsiforgalom közepén. A legtöbb ilyen gyermek fel se tud ülni a kerékpár nyergére, csak a kormányt tartó vasrudon lovagol, aminek az a következménye, hogy a kerékpár útja állandóan határozatlan és a mellette haladó autósokat rettegésben tartja. Útközben ezek a gyermekek irányt változtatnak, ha kettő-három megy egymásután, egymással társalognak, ami szintén a közlekedés bizonytalanságát fokozza. Ezeket az elemeket legszigorúbban el kellene tiltani a kerékpározástól, — vagy legalább is csekély forgalmú útvonalra kellene szorítani. Nagyobb városokban, pl. Buda-

pesten is, a főútvonalakon egyáltalán nem szabad kerékpározni. Ideje volna, hogy Debrecenben is a kerékpárosok a mellékutakra korlátoztassanak.

Hasonló visszaélés az is, hogy még itt a főtéren is, ahol én lakom, az udvarokból gyors menetben kibajtanak a kerékpárosok. Ezt is el kellene tiltani. Végül pár utcaán ki van jelölve a kerékpárosok útvonala, így pl. látom ezt a Széchenyi-utcaán, Helyesnek tartanám, ha más utcán is kijelöltetnék és kiképezetnék a kerékpárosok útja. Külföldi városokban ez az intézkedés már régen megtörtént. A Piac-utcaira vonatkozólag az az elgondolásom, hogy ha onnan a kerékpárforgalmat végképpen nem lehetne elhárítani: legalább is korlátoztassék az a faszor és a házak mellett vezető gyalogút közötti területre. — Soraim közléstét a Szerkesztőségnek megköszönöm és jószándékú elgondolásomat szeretettel ajánlom az illetékes hatóságok figyelmébe. Uray Sándor református lelkész.

— **Sok és főleg zsíros étel elfogyasztása** után igyek legkésőbb másnap reggel elgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a gyomrot és a beleket alaposan kitisztítja és az emésztés további folyamatát hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

— **Ellopták a konyhakertjében elásott pénzt.** Orosz József nyír-bélteli lakos Hágó-tanyáján a konyhakertben elásva tartotta a pénzt. A múlt reggelre arra ébredt, hogy eltűnt a földbeásott pénze, öt darab 100 pengős, egy darab 50 pengős, két darab 20 pengős és 10 pengős volt elásva a konyhakertben, amelyet ismeretlen tettes ellopt. — Orosz József elpanaszolta, hogy a megtakarított pénzt egy befőttes üvegben tartotta, azt gondosan be dugaszolva elásta a konyhakertjében. Annak a granujának adott kifejezést, hogy a lopást csak olyan személy követhette el, aki ismerős volt a helyzettel és kileste, hogy hol tartja a pénzt. A lopás ügyében a nyomozás folyik.

— **Nagyarányú erkölcsrendészeti razzia volt esztörtökön éjjel Debrecenben.** A debreceni rendőrség az utóbbi időkben hatalmas méretű erkölcsrendészeti razziákat rendszerezített várososszerte. Az elmúlt éjjel összesen 26 nőt állítottak elő a rendőrségre az utcákról és különböző mulatókból. Közülük nyolcat, mivel súlyos beteg volt, nyomban orvosi kezelést alá utaltak, a többi ellen is megindultak a szokásos hivatalos eljárások.

— **A hadirokkantak és hadiözvegyek nyilvántartása.** Ertesítem a város érdekelteket, hogy a honvédelmi miniszter a végkielégítésben részesült és a nyilvántartásbavétel végett még nem jelentkezett hadirokkantaknak és hadiözvegyeknek még egyszer október hó 31-ig lehetőséget nyújt arra, hogy nyilvántartásbavétel végett jelentkezzenek. Felhívom ezért az érdekelteket, hogy a jelzett időig a városi elsőfokú közigazgatási hatóság hadigondozási ügyosztályánál (Kossuth-utca 20. szám. rendőrségi épület, III. emelet 92/b. számú helyiségében) saját érdekében jelentkezzenek, s a végkielégítésükre és családi körülményeire vonatkozó iratokat hozzák magukkal. Minthogy a honvédelmi miniszter a nyilvántartásba már felvett hadirokkantak és hadiözvegyek anyagi helyzetéről is részletes tájékoztatást óhajt szerezni, felhívom a nyilvántartásba már felvett hadirokkantakat és hadiözvegyeket, hogy a jelzett helyen az igénymegállapítási lap kiállítása végett f. évi október hó 15. napjáig saját érdekében jelentkezzenek. Polgármester.

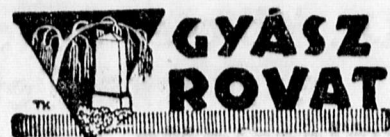
— **Keresztülgazolt rajta a szekér.** Boda János gazdálkodó szerdán este 8 órakor a Kismacs tanyáról szekerevel Debrecenbe indult. Útközben lovai megijedtek s megugrottak, Boda a lovak közé esett s a kerék keresztülment mellkasán. Három bordája eltört. A mentők a klinikára szállították.

— **Baleset, Tokaji Mária** 20 éves, Szerelei-út 14. szám alatti lakos az Egyesült Kefegyárban dolgozott, ahol munkájában keze fejtét összezúzta az egyik gép. A mentők a klinikára szállították s miután kezét bekötözték, lakására hazavitték.

— **A kemencéből kipattanó szikrától leégelt Iváskőfalva község.** Bures András iváskőfalvai földműves fából épült és zsúppal fedett lakóháza a kemencéből kipattanó szikrától kigyulladt. A nagy szélben a tűz továbbterjedt, ügyszög a község tizenhat lakóháza, a melléképületekkel és gazdasági felszereléssel együtt a lángok martaléka lett. A megállapított kár meghaladja a 80.000 pengőt.

— **Ma újabb ülést tart a felsőház.** A felsőház esztörtökön délután 5 óra 10 perckor Széchenyi Bertalan gróf elnökletével rövid formális ülést tartott. Az elnöki bejelentések után felolvasták az ülészak bejelentéséről és az új ülészak összehívásáról szóló kormányzói kéziratot, majd az elnök bejelentette, hogy a legközelebbi ülés szeptember 15-én délután 5 órakor lesz. Ezen az ülésen választják meg az új ülészak megnyitására kapcsolatban választás alá kerülő tisztikart és a főbb bizottsági tagsági helyeket. Az ülés mindössze öt percig tartott.

— **Ma délután folytatják a Légvédelmi előadásokat a MANSZ-otthonban.** Csütörtökön délután előkelő és nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg a Légvédelmi Liga első előadását a MANSZ-otthonban. A hallgatóság sorában ott volt maga Lossonezy Istvánné elnök is, továbbá Rásó István alispán és dr. Nábráczky Béláné társelnökök, valamint a csoportelnökök teljes létszámmal. Dr. Nagy József, a Légvédelmi Liga debreceni elnöke nyitotta meg az előadást. Értékes bevezetője és áttekintő előadása után Wieser-Fáy Aladár s Lovász János előadók ismertették a hallgatósággal a légvédelmi felkészültségre vonatkozó ismereteket. Ezen az előadáson a légi bombákról és azok hatásáról, valamint az elsősegélynyújtásról hangzottak el előadások. Ma délután az előadást folytatják öt órai kezdettel ugyanezek a MANSZ-otthonban és az udvaron, ahol gyakorlati bemutatók is lesznek. A rendezőség felhívja a közönség figyelmét erre az igen aktuális és értékes előadásra.

id. nemes Balla Kálmán 92 éves korában elhunyt. Temetése ma délután félöt órakor lesz a Köztemető II. a. ravatalozójából. Lakás: Ispoly-tér 7. Temetését Bartha vállalata végzi.

— **özvegy Orbán Balázné sz. Szakács Zsuzsánna** 46 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozójából. Lakás: Csokonai-utca. 24. Temetését Bartha vállalata végzi.

— **Veres Lajos** gazdálkodó 62 éves korában elhunyt. Temetése szombaton délután 3 órakor lesz a Köztemető III. ravatalozóterméből. — Dankó temetkezési intézet.

— **Dankó temetkezési vállalat, Sas-utca 3., Kossuth-u. 6., (telefon nap-pal 23-22, éjjel 30-66) temet, szállít, exhumál. Kérem ajánlatot kérni és ezáltal meggyőződni olesó árajm-ról. Kényelmes fizetési feltételek, árajánlattal díjmentesen szolgálunk.**

— **Temetéseket és exhumálásokat legszolidabb árban Bartha temetkezési vállalat végz. Püspöki palota.**

— **CSURKA „KEGYELET” TEMETKEZÉSI VÁLLALAT, Dégenfeld-tér 2. szám. Alapítási év 1905. A debreceni Tisza István tudományegyetemi klinikák szállítója. Telefon: Üzlet: 23-81. Lakás és telep: 11-90 szám.**

— **Legpontosabban, legolesobbban temet, szállít, exhumál, biztosít Fehértóji temetkezési vállalat, Dégenfeld-tér. 4. szám.**

— **A forró égövi betegségek kezelésében, különösen napszúrásnál, béhurutnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor-, máj- és lépbajoknál, amelyek malária kíséretében lépnek fel, a természetes „Ferenc József” keserűviz gyakran szerfölött értékes hatást fejt ki. Kérdezze meg orvosát!**

— **Túrista kirándulás** Ungvár környékére, bővebbet hirdető tábláinkon.

— **Versenyárgyalási hirdetmény, Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező tűzoltóaktanyánál másház, szertárak, istálló és műhelyek építésével kapcsolatos I. föld, kömüves és elhelyező stb., II. ács, III. bádógos, IV. szigetelési, V—VIII. asztalos, lakatos, mázó és üveges, IX. vízvezeték és csatornázási, X. villanyszerelő, XI. fűtőberendezési munkák vállalatbavételére nyilvános versenyárgyalást hirdetek. A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítottak. A munka odaítélése után azonnal megkezdendő és 60 munkanap alatt befejezendő. Az előírt szabályszerűen kiállított, sajátkezűleg aláírt ajánlat összefüve és a háttalpon cégszöveget tartalmazó pecséttel ellátva és „Ajánlat a tűzoltóaktanyánál építendő másház, szertárak, istálló és műhelyek létesítési munkáira” felirattal, pecséttel lezárt sörteben borítékban 1939 október 2-án, hétfőn d. e. 10 óráig Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalában nyújtandó be. Az ajánlatok a háttalpon fehér címkével, ennek sajátkezű átirásával összefüve adandók be, s az egy-ségáruk mindenütt betűvel is kitüntetendők. Az ajánlati lap kelően felblyegzendő és kiltfendő. OTI-igazolást csatolni kell. A beérkezett ajánlatok ugyanazon napon d. e. 11 órakor a városbáza kistanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel, mely eljárás ajánlattevők, vagy meghatalmazottaik jelen lehetnek. A kltírási művelet, valamint a jelen kivonatos versenyárgyalási hirdetményt kiegészítő részletes versenyárgyalási hirdetményt ajánlattevők Debrecen sz. kir. város műszaki ügyosztályánál (női ipariskola, II. emelet, iktatóhivatal) díjtalanul kaphatják meg. Részletes felvilágosítás és a tervek ugyanott megtekinthetők. Dr. Kécsesy Sándor s. k. polgármester.**

TÁVIRATOK

AZ ANGOL SAJTO ES A PÁPA

Róma, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) Az Osservatore Romano a következőket írja: Egyes angol lapok közölték, hogy a háború kitörése előtti napokban a Szentatyához mindenfelől táviratok érkeztek, és ezekben arra kérték a pápát, hogy látogassa meg Hitler kancellárját és keresse meg a német és lengyel nemzetet, hogy így próbálja megakadályozni a nemzetközi vérengzés megindulását. A Szent-alya mai beszéde — folytatja a Vatikán lapja — bizonyítja, hogy XII. Pius pápa az utolsó pillanatig nagy erőfeszítéseket tett a háború elkerülésére.

TELEKI MINISZTERELNÖK BESZÉDÉNEK VISSZAHANGJA

Róma, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A lapok részletesen közlik Teleki Pál gróf miniszterelnöknek a pártértekezleten mondott beszédét s kiemelik, hogy Magyarország politikájában nem következik be változás. Magyarország népe megőrzi nyugalmát — írja a Messagero — és folytatja fontos termelőmunkáját.

REPÜLŐFORGALOM

BUDAPEST ES ROMA KÖZÖTT

Róma, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) Mint jelentik, szeptember 15-én újból megindul a Róma—Velence—Budapest vonalon a repülőgépforgalom. A repülőgépek vasárnap kivételével minden nap oda-vissza közlekednek.

RENDELET A PAPIROSANYAGOK FELHASZNÁLÁSÁRÓL

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) Az iparügyi miniszter rendeletet adott ki a zár alá vett papirosanyagok és papirosnyersanyagok forgalmáhozatala és felhasználása tárgyában. A rendelet megállapítja, hogy melyek azok az anyagok, melyeket az iparügyi miniszter külön engedélye nélkül szabad kiszolgáltatni és felhasználni.

A SZLOVÁKOK SZABADON ENGEDTEK 23 MAGYART

Kassa, szeptember 14. Eperjesről érkezett híradás szerint a szlovákiai eseményekkel kapcsolatban Esterházy János gróf, a szlovákiai magyarság vezetője és Csáky Mihály gróf lépést tett a pozsonyi kormánytól a magyarellen atrocitások megszüntetése és a letartóztatott magyarok szabadonbocsátása érdekében. Közbenjárásuk eredményeképpen a legutóbbi héten letartóztatott magyarpárti emberek közül 23-at szabadon engedtek. Wieland Albin báró, Polnisch Artur és Szász Elemér azonban még mindig az illavai fogház lakója. (MTI)

AZ ÚJ GÉPJÁRMŰVEK MENTESÍTÉSE

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A honvédelmi miniszter 44.525/Elnöki 18—1939. sz. alatt rendeletet adott ki az új gépjárműveknek a m. kir. honvédség ideiglenes használatára történő átengedése alóli mentesítése tárgyában. E szerint 1939. év szeptember hó 1. napján, vagy ezt követően üzembe helyezett gyári új személygépkocsikat, tehergépkocsikat, vontatókat, pótkocsikat és motorkerékpárokat mindaddig, amíg a m. kir. honvédség állományának a jelenlegi kereteket meghaladó kiegészítése nem válik szükségessé, az ideiglenes használatra való igénybevétel alóli a miniszter mentesíti.

PÁRTKÖZI ÉRTEKEZLET BUDAPESTEN

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A parlamentti pártok vezetői esütörtök délután 5 órakor vltéz Bohory Györgynek, a Ház alelnökének elnöklétével pártközi értekezletre ültek össze, amelyen gróf Teleki Pál miniszterelnök és Zsindely Ferenc államtitkár is résztvettek. Az értekezlet megbeszélte a parlament most meginduló őszü ülészakájának munkarendjét.

LAPZÁRTAKOR JELENTIK:

Kultusz államtitkárrá nevezte ki a Kormányzó Fáy Istvánt

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) A Kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére fáj Fáy István m. kir. titkostaácsos, Pest-Pilis-Sol-t-Kiskun vármegye főispánját államtitkárrá kinevezte.

Alóírták

a román-magyar árucserre-megállapodást

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) Vladár Ervin követ-ségi tanácsos, a külügyminisztérium gazdaságpolitikai osztályának h. vezetője magyar részről és Christu rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter román részről estörtökön

alóírták a magyar-román árucserre és fizetési forgalmat 1940 július 31-ig terjedő időre szabályozó megállapodásokat. A megállapodások a kormányok jóváhagyása után a folyó évi szeptember hó 20. napján lépnek életbe.

A gazdasági munkavállalók özvegyeinek járandósága

Budapest, szeptember 14. (Magyar Távirati Iroda.) Az 1938. évi 12. tc. alapján biztosított gazdasági munkavállalók özvegyeinek járadékban részesítéséről szóló törvényjavaslatot többek között az alábbiakban ismertetjük:

A törvényjavaslat szerint 60. életévének betöltésétől kezdődően özvegyi járadékot fog kapni minden gazdasági munkavállaló özvegye, ha meghalt férje a 15 évi várakozási időt elérte, vagy az öregségi járadékra a törvény „átmeneti időre szóló rendelkezései” alapján jogosultságot szerzett. Ezenfelül ugyancsak 60. életévének betöltése után özvegyi járadékot kap az özvegy akkor is, ha 1954.

év január 1. napja előtt meghalt férje nem felel meg ugyan az előbb említett követelményeknek, de élete túlnyomó részében gazdasági munkavállaló volt és utána heti húsz filléres munkavállalói járadékot halálának évét megelőző minden naptári évben évenként legalább 15 héten lerőltta, az özvegy pedig férje halálakor 50. életévé már betöltötte. Az özvegyi járadék összege általában feleltesz annak az összegnek, amelyre a meghalt férjnek igénye vagy várománya volt. Az özvegyi járadék utalványozása előreláthatólag 1940 január 1-én kezdődik meg.

Varsó, szeptember 14. (Német TF) Czuma tábornok, Varsó parancsnoka újabb rendeletet adott ki, mely szerint a lakosságnak a legszigorúbb büntetés terhe mellett megtiltja, hogy felvegye és elolvassa a német repülőgépekről ledobott röp-cédulákat. (MTI)

Varsó, szeptember 14. (Havas.) A Varsó II. rádióállomás szerdán este 23 órakor a következő hírt közölte:

Szerdán a varsói utcákon kifüggesztették Czuma tábornok, Varsó védelmi parancsnokának kiáltványát. A kiáltvány közli, hogy a lengyel csapatok nem adják át Varsót.

A védelmi parancsnok megállapítja, hogy a lakosság hagyományaihoz hűen viselkedik. Elhatározták, hogy munkáskülönményeket

létesítenek. Szerdán a varsói bankokban újra megindult a munka. A bankok betéteket vettek át és csekk-üzleteket honyoltottak le. Ami a kifizetést illeti, a jelenlegi betétek nem esnek semminemű korlátozások alá. (MTI)

Páris, szeptember 14. (Havas.) A szeptember 14-én délelőtt kiadott hivatalos jelentés közli:

Az ellenség nehéztűzvérsége a Saarbrückentől délre fekvő magaslatocon élénk tevékenységet fejt ki. (MTI)

— A DEBRECENI GYÓGYVÍZ REUMATIKUS FÁJDALMAKAT SZÜNTET.

MOZI

Nem loptam én életemben

Liszt Nándor és Matolay Géza
filmbohózat a Hungáriában

Boldogh Ödön menyasszonya, vagy évi egy éjjel a Hotel Citadellában betéved Ungváry Pál földbirtokos szállóbeli szobájába s véletlenül otthagyja jeggyűrűjét. Ezzel a momentummal kezdődik Liszt Nándor és Matolay Géza rendkívül mulatságos és humoros filmbohózatának a bonyodalma. A film címe: „Nem loptam én életemben”. Az ötlet a kitűnő Liszt Nándoré volt, melyből Matolay Géza kerekítette ki a fordulatos, nevetető és frissen pergő mesét. Annyi ötlet, derű és meglepetés van összezsúfolva a filmben, hogy a közönség mindvégig harsány nevetéssel kísérte a mulatságos történetet. Liszt Nándor humoros versői pompások. Akom Lajos muzsikája szép és melodikus. Balogh Béla rendezése gondos és invenciózus munka. A szereplők nagyszerűen játszanak. Egry Mária édes, filis menyasszony, Ania Suli szép és tehetséges színésznő, emellett jól énekel. Kováts Terus végre egy nagyobb szerepben csillogtatta kiváló képességét és finom komikumát. Szilassy László nagyon rokonszenves és elegáns. Latabár Kálmán elragadóan mőkázik. Biljesi Tivadar hallatlanul mulatságos, de harsogó derültséget keltett Misoga László is a szalldadetekti szerepében. A többiek szintén elsőrendűen játszottak. Véleményünk: a „Nem loptam én életemben” egyetlen megérdemelt, mert szellemes, ötletes és érdekes film.

A pazar magyar filmbohózatot esütörtökön mutatta be a Hungária nagy sikerrel. A kísérő gazdag műsor mindenkinek tetszett.

ÜZLETTELEN A KÉSZÁRUIAC

Erősen csökkent a készáruiaac forgalma, különösen a búzakínálat visszahúzó-dása feltűnő. Mindössze 750 mázsa volt forgalom, a malmok 5 fillérel magasabb árat fizettek.

Búza: tiszavidéki 77 kg-os 19.55—19.90, 78 kg-os 19.75—20.10, 79 kg-os 19.95—20.50, 80 kg-os 20.05—20.40.

Rozs: pestvidéki 14.00—14.15, más származású 14.15—14.35.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.60—17.00, középminőségű 16.30—16.50.

Sőrárpa: kiváló 21.60—22.00, prima 19.50—20.50, sőrárpa 19.00—19.50.

Zab: elsőrendű 19.10—19.30, középminőségű 18.85—19.00.

Tengeri: tiszántúli 18.75—18.90.

Ferencvárosi sertésvásár. A esütörtökki ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 3057 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 1345 darab. Az irányzat változatlan. Árak: uradalmi zsírser-tés páronként 340 kg-on felül 113—114, szedett sertés I. 106—110½, III. 88—94, angol sonkasertés I. 98—102, II. 90—98, exportzsír márkázott 150 fillér kilogramonként.

— Beiratkozás a Naményi Gyorsíróiskolába. A kultuszminiszterileg engedélyezett nyilvános jogú Naményi Gyorsíró és Gépíró Iskola szeptemberben kezdődő új „Irodai Tanfolyam”-ra a beiratkozások megkezdődtek. Érettségizettek részére külön tanfolyamot szervez az iskola. Vidékről bejáróknak 85 százalékos vasúti tanulókedvezmény. Tanfolyam után állami vizsga, állami állásokra is képesítő bizonyítvány. Beiratkozás Rákóczi u. 17. sz.

Ma este
szegedi halászlé,
túrós csusza
1 pengő
a Páll-sörözőben

EDZÉST TARTOTT A BOCSKAI

A Bocskai FC csütörtökön a nagyterdei Stadionban edzést tartott. Ellenfelét, a DEAC csapatát 9:2 arányban győzte le. A Bocskai meglehetősen jó formában van és fölényben maradt, pedig az edzésen a budapesti és vidéki játékosok nem vettek részt. A Bocskai vasárnap az Újpest ellen ugyanazzal az összeállítással áll ki, amellyel a Hungária ellen győzött. Az esélye ha nem is túlságosan nagy, mégis jelentős és harci kedvvel, lelkesedéssel szép eredményt vívhat ki magának a debreceni csapat.

**HÁRMAS BAJNOKI MÉRKÖZÉS
A DIÓSZEGI-ÚTI PÁLYÁN**

A DVSC sporttelepén vasárnap 1/2 12 órákor tartják meg a DEAC-DMTE első osztályú amatőr bajnoki mérkőzést. Bírónak Szántót jelölték ki. Utána fél 2 órákor Farkas bírászkodás mellett a DVSC II. és a Karcagi MOVE mérkőznek. A legizgalmasabb mérkőzés fél négy órákor kezdődik, amikor a DVSC NBB. csapata játssza bajnoki mérkőzését a salgótarjáni SE csapatával. A mérkőzés szép játékot és nagy küzdelmet ígér. A mérkőzést Classen vezeti.

VÖRÖS NYERTE AZ 1500 M-ES ÚSZÓVERSENYT

Budapest, szeptember 14. Csütörtök délután a Nemzeti Sportuszodában rendezte a MUSz 1939. évi 1500 m-es úszó bajnoki versenyt, melynek eredménye a következő: Bajnok Vörös Ferenc MUE 20.05.6 perc. 2. Gróf UTE 20.37.8. 3. Tálos FFC 21.05.8 perc. (MTL)

SPORTHIRMONDÓ

A DVSC NBB. csapata, mely vasárnap az SSE ellen játszik a Diószegi-úti pályán, csütörtökön délután nagy edzést tartott. Összeállítása ugyanaz, mint amelyikkel legutóbbi győzelmeit kivíta.

A gerelyvetésben Matti Järvinen 76.48 kiváló eredményt ért el.

Hírsági ötpórába és szenior tizpróba bajnokságot rendez vasárnap a DEAC atletikai szakosztálya.

Kisorsolták az amatőr mérkőzések játékvezetőit. Vasárnap már a keleti kerületben is teljes bajnoki forduló játszanak. Az egyes bajnoki mérkőzésekre a következő játékvezetőket küldték ki: B. Turul-Hajdúszoboszlói SE: Kovács L., PMÁV-Balmazújvárosi SC: Réday, Hajdúszoboszlói TE-Derecskei MOVE: Farkas Iván.

A főiskolások új átigazolási szabálya. A MASz intézőbizottsága a főiskolások átigazolási szabályainak a következő módosításokat eszközölte: 1. Főiskolás, egyetemi, sportegyesületekbe bárki igazolható. 2. Valamely főiskolára először beiratkozott egyetemének egyesülete részére azonnal igazolható a beiratkozástól számított egy éven belül. Ez a kedvezmény csak egyszer vehető igénybe. 3. Azok a hallgatók, akik tanulmányaikat az egyetem, illetve főiskola szabályainak megfelelően befejezték és erről vég bizonyítványt kaptak, a befejezéstől számított egy éven belül bárhová azonnal igazolhatók.

Ma délután fél 3 órai kezdettel a református gimnázium tennisbajnokságának első napja a DEAC sporttelepen.

ÁRVERES

Elárvereztetik a debreceni kir. Járásbíróságnál szeptember 25. napján 10 órákor Szeremley-u. 2/a. sz. ház. — Kikiáltási ára 8.250 P., legkisebb vételár 4.125 P. — továbbá szeptember 30. napján 11 órákor Magoss György-tér 13. sz. ház kikiáltási ára 30.700 P., legkisebb vételár 15.350 P. Felvilágosítást ad a Városi Takarékszöveték és Hitelintézet Rt. Csapó-u. 4. sz.

A Debreceni Ügyvédi Kamarától. 871/2-1939. szám.

I. MEGHÍVÓ.

A Debreceni Ügyvédi Kamarának Debrecenben

1939. évi november hó 16-án

délelőtt 1/9 órákor

a kamara hivatalos helyiségében (Ferenc József-út 28/b. sz. I. em.) tartandó

választó közgyűlésére az 1937. évi IV. tc. 39. és 112. §-ai alapján részvételre jogosult kamarai tagokat ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Lemondás folytán megüresedett alábbi kamarai tisztségekre választás útján való betöltése:

1. elnökhelyettesi,
2. titkári,
3. ellenőri tisztség,
4. öt választmányi póttag és
5. három fegyelmi bírósági póttag választása.

Mindezekre a tisztségekre csak olyan kamarai tagok választhatók, akik az 1939. évi IV. tc. hatálya alá nem esnek.

A szavazás a választás napján 9 órákor kezdődik és 14 óráig tart.

A választóközgyűlésen minden helye sem indítványtételnek, sem vitának, vagy felszólalásnak (25.000/1937. I. M. sz. rendelet 10. §-a 2. bekezdés).

II. MEGHÍVÓ.

A Debreceni Ügyvédi Kamara 1939. évi november hó 16-án

d. u. 1/6 órákor

Debrecenben, a kamara hivatalos helyiségében (Ferenc József-út 28/b. I. em.) tartandó

rendes közgyűlésére a kamarának az Ürt. 39. és 112. §-ai értelmében részvételre jogosított tagjait ezennel meghívom.

Tárgysorozat:

1. Elnöki előterjesztések.
2. A Kamara 1940. évi költségvetésének letárgyalása.
3. Az 1940. évi forgalmi adóátalány kivételére bizottság megválasztása.
4. A kamarai ügyrend letárgyalása.
5. Esetleges indítványok. Ezek tekintetében az alkalmazott kamarai ügyrend 43. és 44. §-ai az irányadók.

Kelt Debrecenben, 1939. évi szeptember hó 7. napján.

Dr. Fráter Pál sk. a kamara elnöke.

Változások a pallagi villamosok menetrendjében. A DHV. igazgatósága közli, hogy szeptember 16-tól kezdve a Máv. p. u.—Gazdasági Akadémiai (pallagi) vonalon a villamosvonatok a következőképpen közlekednek: I. Hétköznapokon: 1. Máv. p. u.-tól Gazdasági Akadémiára indul: 6 ó 43 p., 11 ó 08 p., 13 ó 06 p., 16 ó 53 p. és 20 ó 05 p.-kor. 2. Nagyterdei Vigadó megállóhelytől—Gazdasági Akadémiára indul: 14 ó 45 p.-kor. 3. Gazdasági Akadémiáról—Máv. p. u.-ig indul: 7 ó 22 p., 12 ó 22 p., 15 ó 20 p., 17 ó 33 p. és 20 ó 48 p.-kor. 4. Gazdasági Akadémiáról—Nagyterdei Vigadó megállóhelyig indul: 14 ó 19 p.-kor. A Máv. p. u.-tól 11 ó 08 p.-kor és Gazdasági Akadémiáról 15 ó 20 p.-kor induló villamosvonatokon a Nagyterdei Vigadó—Gazdasági Akadémiai vonalon a bérletjegyek nem érvényesek és a bérletjeggyel rendelkező utasok is a rendes menetdíjat fizetik. II. Vasár- és ünnepnapokon: 1. Máv. p. u.-tól—Gazdasági Akadémiára indul: 8 ó 06 p., 11 ó 08 p., 13 ó 06 p., 15 ó 15 p. és 20 ó 05 p.-kor. 2. Gazdasági Akadémiáról—Máv. p. u.-ig indul: 8 ó 50 p., 11 ó 50 p., 14 ó 19 p., 16 ó 06 p. és 20 ó 48 p.-kor.

Főszerkesztő: Felelős szerkesztő: Dr. Nagy Imre Benyovszky Pál

Felelős kiadó: Alföldi Sajtóvállalat Kft. Ügyvezető igazgató: Dr. Kólya Sándor.

Apró-hirdetések

Betöltendő állás NŐKNEK

Intelligens német kisasszonyt, vagy aki perfekt beszél németül, felveszek. Jelentkezés délelőtt 9-11-ig. Luther-u. 23. 614

Némefül tudó gyermeklányt keresek tanýára 5 éves kislányom mellé, aki könnyebb háztartási munkáknál is segítkezik. Cím a kiadóhivatalban. 651

Főzéshez értő mindenest jó bizonyítvánnyal felvétetik 15-re. Símányi-út 18. 652

Bejárónőt 7-12-ig felveszek. Tóth Árpád- (Késes-) utca 86. 664

Flót vagy idősébb embert mindenestnek és favágót felveszek Erzsébet-u. 36. 663

ALLÁST KERESŐ FÉRFIAK

Gazdaságba gyakorlott negyvenes nőlen férfit ispannak, kulcsárnak, méhésznek, kertésznek elhelyezkedne. Cím a kiadóban. 644

KIADÓ LAKÁS 1 SZOBÁS

Köztemetével szemben gyümölcsös egy szoba, konyhás lakással kiadó. Cím a kiadóban. 656

BUTOROZOTT SZOBA

Butorozott utcai kényelmes szoba kiadó. Cím a kiadóban. 650

Különbejárató kétágyas szoba azonnal kiadó. Rothermere 21. Próbababa eladó. 666

AJÁNLAT

Maradékokban gyönyörű szövetek érkeztek igen olcsón Dr. Révész, Piac-u. 40. Hanga-udvarban 103-170

Férfi felöltő és öltöny szövetek minden hozzávaló. Férfi divat sport és galléros ingek olcsó árban **Peiriknél** Szent Anna-u. 5. szám

Elraknivaló és érelt pergamentkörte kapható termelőnél, Széchenyi-u. 29. Sz.

Vevőt **DIJTALANUL** TANÍTTA MEG gobelin-, kelin- és perzsavarrásra **Pikó L.** Szt. Anna-u. 10. Festett és előrajzolt anyagok olcsó elárúsítása. Telefon 12-41

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Családi ház ellenében idősebb háztulajdonos gondozását vállalnám. Cím: „Tisztviselőcsalád” jellegére a kiadóba kérek.

Lakbérlekötéssel családi házat keresek megvételre. Ajánlatokat „Állami tisztviselő” jellegére kiadóba kérek. 310

Két, esetleg háromszobás és konyhás lakást keresek november 1-re. Leveleket „Biztos fizető” jellegére a kiadóhivatalba. 652

Keresek november 1-re 2- vagy 3-szobás komfortos lakást. Ajánlatokat bérlesszeg feltüntetésével „Pontos fizető” jellegére kiadóba kérek. Ny.

Ujsághordókat, lehetőleg kerékpárral felvesz kiadóhivatalunk. 566

TELJES ELLÁTÁS

Két főiskolás fiatallembert elfogadok teljes ellátásra szép, nagy parkettes szobába. Péterfia 25. villamos megálló mellett, Udvari emelet. 669

KERESLET

Gyermekkocsit nagy, modern, jókarban lévő keresek. Cím: a kiadóba kérek. 661

HANGSZER

Irjen egy levelezőlapot Gartner zongorahangolónak. Kút-utca 104. Helyben. 1843

Jóhangú Schunda cimbalom eladó. Diófa-utca 36. Szabóknál. B.

Zongorák, pianókat megbízásból alkalmi áron 240 P-től. — Tanczer, Batthyány-u. 1. 1890

GAZDASÁGI ESZKÖZÖK

Eladók horoshordók, prések, ká-dak, léhó, szecs-kavágó, répvágó, fennálló hordók, eke hetes vashere-na, kukoricamorzsoló, puttonyok. Vár-u. 8. 649

500 ccm-es Puch motorkerékpár oldalkocsival kivételes alkalmi áron eladó. Szoboszlay, Széchenyi-utca 24.

AUTO-MOTOR KERÉKPÁR

Motorkerékpárok Jawa 100-as, Agar 250-es Puch 250-es, Indián 600-as oldalkocsival, Sachs—Csepel segédmotorok egy-százötven pengőtől. Új csepelmotor és alkatrész raktár. Kerékpárok hazai és külföldi gyártmányokban nagy választék. Részletfizetés — Csereakció. Király, Royalépület, 923

Autókarosszéria kifogástalan állapotban lévő sötétkék, 6-személyes, amely a Debreceni Repülő Club tulajdona, eladó. Megtekinthető Szoboszlay garage. Széchenyi u. 24

ÜZLET-MŰHELY RAKTÁR

Tengerigőre kiadó István-út 15. 659

ELADÓ HÁZ

Forgalmas helyen. a nagyalomás mellett, Késes-utca 16. számú ház három lakással és üzlet-helyiség lakással, mely kocsmának vagy vendéglőnek igen alkalmas, vilány, vízvezeték van, — kevés pénzért megvehető. Az üzlet-helyiség kocsmának kiadó. 369

Értékes és jövedelmező ház közvetlen a vasút közelében minden elfogadható árért eladó. Teleki-u. 104.

ELADÓ Budai Ézsaiás-utca 51. számú 2-szobás, előszobás, kényelmes családi ház. 744

ELVESZETT

Elvesztettem 2 drb. lóbejelentőt a Szoboszlói- és a Széchenyi-út között. A megtaláló jutalomban részesül. — Cím: Rákóczi-utca 12. Bálint. Ny.

ELADÓ INGOSÁG

Előszobafogas, ventilátor, szék, asztal eladó. Csillag-u. 110. DEMKE felől. 667

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat Rt. műintézetének körforgógépén. Igazgató: Somogyi Gábor.